

**በባህልና ስፖርት ሚኒስቴር
የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቴክኒክ**

**የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ
አዲት ሪፖርት**

**ሚያዝያ 2016 ዓ.ም
አዲስ አበባ**

በባህልና ስፖርት ሚኒስቴር
የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቴክኒክ
የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ኦዲት ሪፖርት

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቴክኒክ የተመደበለትን የመደበኛ በጀት በፋይናንስ አዋጁ፣ ደንቡ እና በተከታታይ በወጡ መመሪያዎች መሰረት ለታቀደለት ዓላማ ማዋሉን፤ እንዲሁም ሂሳቡ በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሰረት መያዙንና የመንግሥት ሃብትና ንብረት በሚገባ መጠበቁን ለማረጋገጥ ከዚህ ሪፖርት ጋር የተያያዙትን የ2015 በጀት ዓመት ሂሳብ ሪፖርቶችን እና የሂሳብ ማስታወሻዎችን ኦዲት አድርገናል።

የሂሳብ ሪፖርቶችን የማዘጋጀት ኃላፊነት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቴክኒክ ሥራ አመራር ሲሆን፤ የሂሳብ ሪፖርቶችን ኦዲት በማድረግ ሙያዊ አስተያየት መስጠት ደግሞ የፌዴራል ዋና ኦዲተር መሥሪያ ቤት ኃላፊነት ነው።

ኦዲቱ የተከናወነው የፌዴራል ዋና ኦዲተር መ/ቤትን ለማቋቋም በወጣው አዋጅ ቁጥር 982/2008 ለመ/ቤታችን በተሰጠው ሥልጣን መሠረት ዓለም አቀፍ የኦዲት ደረጃዎችን መሠረት በማድረግና የዋና ኦዲተርን የኦዲት ሥልት በመከተል ነው። እነዚህን የኦዲት ደረጃዎች መከተል ኦዲቱን በሚገባ አቅደን በመሥራት በተዘጋጁት የሂሳብ ሪፖርቶች ላይ አጥጋቢ የሆነ ማረጋገጫ/የኦዲት አስተያየት/ ለመስጠት ያስችለናል።

ኦዲቱ የተከናወነው የዓመቱን የሂሳብ እንቅስቃሴ ሊወክሉ የሚችሉ ናሙናዎችን በመውሰድ በጥልቀትና በዝርዝር ኦዲት በማድረግ ነው።

የሚከተሉት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቴክኒክ የተዘጋጁ የሂሳብ ሪፖርቶች፡-

- ◆ የሂሳብ ማመዛዘኛ፤
- ◆ የገቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የመደበኛ ወጪ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተሰብሳቢ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የተከፋይ ሂሳብ ሪፖርት፤
- ◆ የዝውውር ሂሳብ ሪፖርት፤

ከዚህ የኦዲት ሪፖርት ጋር ተያይዘው ቀርበዋል።

የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቴክኒክ የ2015 በጀት ዓመት የሂሳብ ሪፖርቶች ጉልህ የሆነ ግድፈት የሌለባቸው፤ በአዋጅ በተፈቀደው በጀት በመንግሥት የሂሳብ አያያዝ ሥርዓት መሠረት በትክክል የተዘጋጁና፤ የተከፈለው ወጪና የበጀት አጠቃቀሙ የፋይናንስ አስተዳደር አዋጅን፤ ደንብና መመሪያን ጠብቆ የተከናወነ መሆኑን ለማረጋገጥ አዲት ሲደረግ፡-

የወጪ ሂሳብ

1. በተጨማሪ እሴት ታክስ አዋጅ ቁጥር 285/1994 ክፍል 7 አንቀጽ 26 የታክስ አስተዳደር ስርዓት ታክስ ስለማሳወቅና ስለመክፈል ፊደል (ሀ) እና (ለ) እያንዳንዱ ለተጨማሪ እሴት ታክስ የተመዘገበ ሰው በአንድ የሂሳብ ጊዜ ውስጥ ታክስ የመክፈል ግዴታ ያለበት ቢሆንም ባይሆንም በእያንዳንዱ የሂሳብ ጊዜ ሂሳቡን ለታክስ ሰብሳቢ መስሪያ ቤት ማሳወቅ እንዳለበት፤ ለእያንዳንዱ የሂሳብ ጊዜ የተሰጠውን የመጨረሻ ታክስ መክፈያ ጊዜ ገደብ ጠብቆ ታክሱን መክፈል እንዳለበት፤ ተደንግጓል፡፡ ይሁን እንጂ ቲያትር ቤቱ ከ2008 እስከ 2014 ዓ.ም ያልተከፈለ ውዝፍ የተጨማሪ እሴት ታክስ ብር 3,000,000.00 በወቅቱ ባለመክፈሉ ቅጣት ብር 471,407.33 እና ወለድ ብር 1,092,854.77 በድምሩ ብር 1,564,262.10 እንዲሁም የሮያሊቲ ክፍያ ብር 103,975.43 ሲፈፀም ለቅጣት ብር 79169.71 እና ለወለድ ብር 82592.76 በድምሩ ብር 161,762.47 በአጠቃላይ ብር 1,726,024.57 አለአግባብ ክፍያ ፈፅሞ ተገኝቷል፡፡

ከላይ በተራ ቁጥር 1 ከተገለጸው ምክንያት በስተቀር በእኛ አስተያየት የኢትዮጵያ ብሔራዊ ቴክኒክ ከሐምሌ 1 ቀን 2014 ዓ.ም እስከ ሰኔ 30 ቀን 2015 ዓ.ም ድረስ ያሉት የሂሳብ ሪፖርቶች የተሰበሰበውን ገቢ የተፈጸመውን ወጪና የበጀት አጠቃቀሙን በአጥጋቢ ሁኔታ ያሳያሉ፡፡

I. ትኩረት ሊሰጥባቸው የሚገባቸው ጉዳዮች (Emphasis of Matters)

የወጪ ሂሳብ

1. የፌዴራል መንግሥት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ዓ.ም. በክፍል ሁለት ተራ ቁጥር 4 ላይ የመንግስት መ/ቤቶች በበጀት አደረጃጀት ሥርዓት መሠረት የተፈቀደላቸውን በጀትና የወጣው ወጪ በሚያሳይ መልኩ ተለይተው በተሰጡዋቸው የበጀት መለያ መደቦች ተጠቅመው የሂሳብ እንቅስቃሴያቸውን መመዝገብ እንዳለባቸው መመሪያው ያዛል፡፡ ሆኖም ግን መ/ቤቱ በድምሩ ብር 852,449.00 የወጪ ምዝገባዎች በትክክለኛው የሂሳብ መደብ ያልተመዘገቡ መሆኑ፤

በጀት

2. በፌዴራል መንግሥት የበጀት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 2/2003 ክፍል ሶስት አንቀጽ 12(1) ማንኛውም የመንግሥት መሥሪያ ቤት ለበጀት አመቱ የተፈቀደለትን የመደበኛ ሆነ የካፒታል በጀት አጠቃቀም በሚገባ መቆጣጠር እንዳለበት ይገልጻል፡፡ ይሁን እንጂ ለመሥሪያ ቤቱ በ2015 በጀት ዓመት የተፈቀደው የመደበኛ ወጪ በጀት አጠቃቀም ሥራ ላይ ከዋለው ጋር ሲነጻጸር ብር 2,385,664.26 ሥራ ላይ ያልዋለ መሆኑ፤

II. ህጋዊነትን ያልተከተሉ ጉዳዮች (Compliance Matters)፤

የገቢ ሂሳብ

1. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 4.21.1 የመንግስት መ/ቤቶች ለሚያቀርቡት አገልግሎት ተመን ወይም በነባር ዋጋ ላይ የሚደረግን ለውጥ በሚመለከት ያላቸውን የውሳኔ ሀሳብ በገ/ሚ/ር በኩል ለሚኒስትሮች ም/ቤት አቅርበው ማስፀደቅ እንደሚኖርባቸው የተገለፀ ቢሆንም በድምሩ ብር 2,682,822.42 በሚመለከተው አካል ሳይፀድቅ በቁጥር 95/284/ሐ/2-19 በቀን 26/1/2009 በስራ አመራሩ በተዘጋጀ መመሪያ መሰረት ገቢ እንዲሰበሰብ መደረጉን፤
2. የፌዴራል መንግስት የግዥ አፈጻጸም መመሪያ አንቀጽ 16.27 ውል መፈረም ንዑስ አንቀጽ 16.27.4 በንዑስ አንቀጽ 16.27.3 (ሸ) መሰረት አቅራቢው በውሉ በተመለከተው ጊዜ ገደብ ውስጥ ዕቃውን ባያስረክብ አቅራቢ ሳይፈፅም በቀረበው የውል መጠን ላይ በየቀኑ 0.001 ወይም 1/1000 የጉዳት ካሳ መክፈል አንዳለበት ይገልጻል፡፡ ይሁን እንጂ ቱኦትር ቤቱ የዕቃ ግዥ ለመፈጸም ከተለያዩ አቅራቢዎች ጋር በገባው የግዥ ውል ስምምነት መሠረት አቅራቢዎቹ ከውል ስምምነቱ ውጭ ላዘገዩበት የጉዳት ካሳ ብር 39,716.10 ተቀናሽ ያልተደረገ መሆኑ፤

የወጪ ሂሳብ፤

3. የሲቪል ሰርቪስ ኮሚሽን የካቲት 2012 ዓ.ም በወጣው የቀን የውሎ አበል ማሻሻያ አፈጻጸም መመሪያ በቁጥር ሲሰክ/ኮቢ/204/11 ባስተላለፈው ሰርኩላር በትያትር ቤቱ የሚፈጽመው የውሎ አበል ክፍያ በመመሪያው መሰረት መሆኑን ለማረጋገጥ በናሙና ኦዲት ሲደረግ፡- በአጠቃላይ ብር 1,718,205 የስልጠና ፕሮፖዛል እንዲሁም የስልጠና ተሳታፊዎች የሰአት መቆጣጠሪያ ሳይቀርብ መክፈሉ፤

ተሰብሳቢ ሂሳብ

4. በሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 190/2002 አንቀጽ 32 እንዲሁም በፌዴራል መንግሥት መሥሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 መሰረት ለግዥ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ በሰባት ቀናት ውስጥ በመመሪያ ቁጥር 4/2003 መሰረት ደግሞ ለውሎ አበልና ለመጓጓዣ የተሰጠ ቅድሚያ ክፍያ ሰራተኛው ሥራውን አጠናቆ ከተመለሰ በኋላ በሰባት ቀናት ውስጥ መወራረድ እንዳለበት ያዛል። ይሁን እንጂ በተለያዩ የሂሳብ መደቦች በድምሩ ብር 196,897.20 በደንቡና በመመሪያው መሰረት ሳይወራረድ በሂሳብ መግለጫው ላይ የሚታይ መሆኑ፤

የተከፋይ ሂሳብ

5. በትያትር ቤቱ የሚገኙ ተከፋይ ሂሳቦችን ተገቢነት ለማረጋገጥ እንዲሁም ትያትር ቤቱ ያለበትን ተከፋይ ሂሳብ በወቅቱ ለሚመለከተው አካል የሚከፍል መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ በተለያዩ የተከፋይ ሂሳብ መደብ የተያዘ በድምሩ ብር 397,750.09 ለባለሙብቱ ሳይከፈል በሂሳብ መግለጫው ላይ የሚታይ መሆኑ፤

II. ሌሎች ጉዳዮች (Other Matters)

ንብረት፤

1. በቱአትር ቤቱ የንብረት አያያዝ በመንግሥት የንብረት አስተዳደር አዋጅ ቁጥር 649/2001 እና በተጨማሪም ይህንኑ ለማስፈፀም በወጣው የመንግሥት ንብረት አስተዳደር መመሪያ ቁጥር 9/2003 መሰረት የሚፈጸም መሆኑን ለማረጋገጥ ኦዲት ሲደረግ ፡-

- ከ10 አመት በላይ በእስቶር ውስጥ ያለ አገልግሎት የተቀመጠ በአሻራ የሚሰራ የሰራተኛ የሰአት መቆጣጠሪያ መኖሩ፤
- በንብረት ክፍል ውስጥ የተለያዩ የትያትር ቤቱ ንብረቶች እንዲሁም ለትወና የሚያገለግሉ ንብረቶች በአንድ ላይ ተከማችተው ለመለየት በሚያዳግት ሁኔታ የተቀመጡ መሆኑን፤

2. የፌዴራል መንግስት መስሪያ ቤቶች የሂሳብ አያያዝ መመሪያ ቁጥር 5/2003 ክፍል ሁለት አንቀጽ 8 ንዑስ አንቀጽ 7 ፊደል ሀ መሰረት የመንግስት መስሪያ ቤቶች የተፈቀደላቸውን በጀት በስራ ክፍል ወይም በፕሮጀክት ፤በፋይናንስ ምንጭ እና በየወጪ የሂሳብ መደቡ የበጀት መቆጣጠሪያ ሌጅር ከፍተው እንቅስቃሴውን

መመዝገብና መቆጣጠር እንዳለባቸው ይገልጻል ይሁን እንጂ ቲያትር ቤቱ የውስጥ ገቢ በፋይናንስ ምንጭ መለያ ኮድ (1900) መያዝ ሲገባው በትሬዝሪ መለያ ኮድ(1800) ከመደበኛ በጀት ጋር ተቀላቅሎ እንዲያዝ በመደረጉ ከውስጥ ገቢ ምን ያህሉን እንደተጠቀመ በሂሳብ ሪፖርት ላይ በግልፅ እንዲታይ አለመደረጉ፤

በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

3. ክትትል አዲት፡

የ2014 በጀት ዓመት ሂሳብ አዲት ግኝቶች፤

- አለአግባብ ለስልጠና የተከፈለ አበል ብር 563,949.00፤
- ገቢ ያልተደረገ የጉዳት ካሳ ብር 11199.08፤
- መ/ቤቱን ለለቀቀ ሰራተኛ የተከፈለ ደመወዝ እና ለስልጠና አበል የተከፈለ በድምሩ ብር 8,202.00፤
- በሚኒስትሮች ምክር ቤት ሳይፀድቅ የተሰበሰበ ገቢ ብር 3,115,750.54 መገኘቱ፤
- ለአዲት ባልቀረቡ የወጪ ሠነዶች የተከፈለ በድምሩ ብር 103,609.75፤

ከላይ በዝርዝር ለተገለፁት ግኝቶች የማስተካከያ እርምጃ እንዲወሰድ በተደጋጋሚ የአዲት አስተያየት የተሰጠ ቢሆንም ተገቢው የማስተካከያ እርምጃ ያልተወሰደ መሆኑ፤

በአዲቱ ወቅት ታውቋል፡፡

የፌዴራል ዋናው አዲተር መሥሪያ ቤት
ሚያዝያ 2016 ዓ.ም